

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos XXV. — Izdan in razposlan dne 24. marca 1897.

Vsebina: (Št. 76—78.) 76. Ukaz o ustanovitvi c. k. prodajnega sklada za živinsko sol v Pragi na kolodvoru smíchovskem. — 77. Zakon, s katerim se za primer, da se na Tirolskem vpeljejo zemljiške knjige, izdajejo neka posebna zemljiškoknjižnega prava se tikajoča določila in olajšilni pristojbinski predpisi, ter se vpeljujejo omejila glede delitve poslopij po gmotnih (materijalnih) deležih. — 78. Ukaz o zaračunjanju povračila voznih stroškov pri skupnih komisijskih potovanjih državnih uradnikov.

76.

Ukaz finančnega ministrstva z dne 11. marca 1897. l.

o ustanovitvi prodajnega sklada za živinsko sol
v Pragi na kolodvoru smíchovkem.

V Pragi na kolodvoru smíchovskem se ustanovi s 1. dnem aprila 1897. l. c. k. prodajni sklad za živinsko sol, iz katerega se bo po zmislu zakona z dne 23. decembra 1896. l. (drž. zak. št. 237) in ukaza z istega dne (drž. zak. št. 238) živinska sol oddajala po znižani ceni 5 gl. za 100 kilogramov, in to nezapakovana in pri hraniški tehtnici.

Biliński s. r.

77.

Zakon z dne 17. marca 1897. l.,

s katerim se za primer, da se na Tirolskem vpeljejo zemljiške knjige, izdajejo neka posebna zemljiškoknjižnega prava se tikajoča določila in olajšilni pristojbinski predpisi, ter se vpeljujejo omejila glede delitve poslopij po gmotnih (materijalnih) deležih.

(Veljaven za pokneženo grofijo tirolsko.)

S pritrditvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

Člen I.

Potne in vodovodne služnosti, katere se izkažejo kot poljske služnosti, ne potrebujejo, v kolikor se opirajo na priposestovanje, vpisa v zemljiško knjigo, in na take pravice se ne uporablja predpis §. 1500. o. d. z.

Člen II.

V §. 6. zakona z dne 25. julija 1871. l. (drž. zak. št. 96) omenjeni pravni posledek, ako se zamudi prvi oklicni rok v vravnem postopanju, ne nastopi pri služnostih, oznamenjenih v členu I., v kolikor se njih pridobitev opira na priposestovanje.

Glede vseh drugih zemljiških služnosti nastopi zgoraj omenjeni pravni posledek pri prvotni napravi zemljiških knjig še le deset let po preteku drugega oklicnega roka (§. 14. navedenega zakona), če se pridobitev zemljiške služnosti opira na priposestovanje in je bila doba priposestovanja dokončana že pred dnevom, katerega se razgrne zemljiška knjiga.

Člen III.

Pravnih razmer, katere so bile pred pričetkom veljavnosti tega zakona glede dreves osnovane tako, da se ta zadnja sama zá-se brez zemljišča pokažejo kot samostojni imovinski predmeti, se ne dotika ta zakon. Potemtakem smejo lastniki takih dreves tudi v bodoče svobodno razpolagati ž njimi in, v kolikor

obsega pravno razmerje tudi pravico, na mesto dreves, ki so šla po zlo, saditi nova drevesa, svobodno izvrševati to pravico.

Nasproti pa se ne smejo po pričetku veljavnosti tega zakona pravne razmere te vrste glede dreves, katera ne spadajo pod spredaj stoječa določila, osnovati na novo.

Člen IV.

Kadar je v zemljiški knjigi pri kaki nepremičnini zabeleženo, da so na nji drevesa, katera so samostojni imovinski predmeti, tedaj nimajo zemljiškoknjižni vpisi, ki se tikajo take nepremičnine, nobene pravne moči do tistih dreves, katera se dokazno niso pred razgrnitvijo zemljiške knjige štela za pritikline zemljišča, in tako tudi ne do tistih, ki so se morda po zmislu člena III., odstavka 1., vsadila pozneje.

Taka drevesa je šteti za nepremične stvari, pri katerih se kot pridobitni način lastnine uporablja predaja, kot pridobitni način zastavne pravice pa zastavni popis.

Dolžnost zemljiškega lastnika, dovoliti za nego in uživanje takih dreves površino okoli njih, ni predmet vpisa v zemljiško knjigo.

Člen V.

V členu IV., odstavku 1. omenjena zemljiškoknjižna zabeležba se mora izbrisati, kadar je po posledku v nastopnih paragrafih vravnane postopanja misliti, da ne obstoje na dotični nepremičnini več drevesa kot samostojni imovinski predmeti in da tudi ne morejo nastati s poznejšo zasadbo po zmislu člena III., odstavka 1.

§. 1.

Prošnjo za izbris, katera mora obsegati natančno oznamenilo nepremičnine, je postaviti z opomnjo v zemljiški knjigi na videž.

Ob enem mora sodnija z razglasom obvestiti o podani prošnji za izbris vse tiste osebe, katerim pristojne lastninske ali drugačne stvarne pravice do dreves kot samostojnih imovinskih predmetov na dotični nepremičnini ali katere imajo pravico, na mesto dreves, ki so šla po zlo ali so se odstranila, zasaditi nova drevesa, ter jih pozvati, naj zglašé svoje pravice pri sodnji v roku, kateri ne sme zna-

šati manj kakor tri mesece, ker bi se sicer, če se zglasitev ne opravi, ukazal zaproseni izbris.

Razglas je nabit na sodni deski, potem v občini, v katere mejah je dotična imovina in v sosednjih občinah na uradnih deskah ter ga v vseh teh občinah mimo tega objaviti, kakor je tam navada. Da se je to ukazilo v redu izvršilo in pa, da je bil razglas ves ta rok nabit na uradnih deskah, o tem se mora sodnija prepričati.

§. 2.

Če se v ustanovljenem roku ne poda nobeno zglasilo, odredi sodnija izbris omenjenega zemljiškoknjižnega vpisa in pa opomnje o prošnji za izbris.

§. 3.

Ako pa so se podala zglasila, mora sodnija obvestiti o njih zemljiškega posestnika s pristavkom, da stoji izbrisu na poti podana zglasila, in da je zemljiškemu posestniku dano na voljo, storiti primerne korake zaradi odsodbe ali razveljave zglašenih pravic in se o tem izkazati pri zemljiškoknjižni sodnji v treh mesecih po vročbi tega obvestila.

Kadar se dá ta izkaz in je zemljiški posestnik storil svoje korake s vspehom, tedaj je na njegovo vnovično zaprosilo, katero je zavezano vložnemu kolk po tarifni številki 43a, 1 pristojbinskega zakona, opraviti izbris v členu IV., odstavku 1. omenjenega zemljiškoknjižnega zabeležka in pa opomnjo o prošnji za izbris (§. 1., odstavek 1.).

Kadar pak zemljiški posestnik ne donese izkaza ali ne nadaljuje v redu morda začete pravde ali kadar njegovi koraki nimajo vspeha, tedaj je na prošnjo ene ali več strank, katere so podale po določenih §. 1. zglasila, ali pa tudi uradoma odrediti izbris opomnje o prošnji za izbris, ter se mora o prošnji za izbris, podani morda pozneje, vnovič opraviti v tem zakonu omenjeno zastopanje.

§. 4.

Stroške tega postopanja nosi, v kolikor oni ne nastanejo po neopravičenem uporu kake stranke, zemljiški posestnik.

Člen VI.

Ako so k sklenjeni domačiji spadajoče in v eno zemljiškoknjižno telo združene nepremičnine različno obremenjene, sme v roku desetih let po preteku drugega oklicnega roka (§. 14. zakona z dne 25. julija 1871. l. [drž. zak. št. 96]) vsaki hipotekarni upnik, čegar zastavna pravica se razteza samo na posamezne nepremičnine sklenjene domačije, izprostiti prisilno dražbo teh nepremičnin ne glede na domačijsko zvezo.

Po preteku desetletnega roka se sme z izvršilom poseči samo še na vso domačijo. Zastran razdelitve dražbenega izkupila pak je posebej ceniti posamezne nepremičnine ali skupine nepremičnin, katere so različno obremenjene, ter vzeti po cenitvi najdene vrednosti v podstavo za razumno porazdelbo največega ponudka.

Člen VII.

O zemljiškoknjižnih vpisih (in tudi izbrisih), kateri se opravijo v vravnavnem postopanju, vrejenem z zakonom z dne 25. julija 1871. l. (drž. zak. št. 96), je obvestiti stranke po meri §§ 123. in 124. občnega zemljiškoknjižnega zakona.

Kadar bi pri prvotni napravi zemljiških knjig ne bila kaka stranka po predpisu obveščena o kakem, v omenjenem postopanju opravljenem vpisu, o katerem misli, da ga sme izpodbijati iz razloga neveljavnosti, tedaj se prične v §. 64. občnega zemljiškoknjižnega zakona za prestanek dotične pravice do tožbe zoper druge osebe določeni triletni rok še le s pretekom drugega oklicnega roka (§. 14. zakona z dne 25. julija 1871. l. [drž. zak. št. 96]).

Člen VIII.

Kadar se je v vravnavnem postopanju pri zglasitvi stvarne pravice, ki se je opravila v veri, da so uradni operati o identifikaciji sedanjih oznamenil s prejšnjimi oznamenili nepremičnin resnični, zamenila nepremičnina, ki je predmet pravice, s kako drugo nepremičnino, in kadar se je zoper izprošeni vpis oglasil vgovor v drugem oklicnem roku, tedaj sme vpravičenec v nadaljnjem, od konca drugega oklicnega roka tekočem roku šestih mesecev vnovič zgласiti svojo pravico. Zoper taka poznejša zgласila se sme oglasiti vgovor v treh mesecih, kateri začnejo teči od konca zgoranjega šestmesečnega roka.

Na ta dva roka in na zgласila in vgovore, ki se opravijo v njih, se zmislooma uporabljajo predpisi zakona z dne 25. julija 1871. l. (drž. zak. št. 96).

Na znanje se dajeta ta roka in pravni nasledki, združeni ž njih zamudo, v drugem oklicu, omenjenem v §. 14. zakona z dne 25. julija 1871. l. (drž. zak. št. 96).

Člen IX.

Dopisi v stvarih za napravo zemljiških knjig v občevanju med sodnijami, oziroma med komisariji za napravo zemljiških knjig in med vdeleženci so prosti poštnine.

Člen X.

Krog organov, poklicanih v poverjevanje podpisov na zasebnih listinah, se razširja tako-le:

§. 1.

Sodni ali notarski poveritvi podpisov na zasebnih listinah je po meri nastopnih določil za enako šteti poveritev podpisov po možeh zaupnikih, katere je po potrebsčini postaviti v posameznih krajih za poverjevalce (legalizatorje) v zemljiškoknjižnih stvaréh za ozemlje ene ali več sosednjih občin.

§. 2.

Na podstavi listine, poverjene po poverjevalcu, se sme opraviti zemljiškoknjižni vpis samo v pokneženi grofiji tirolski.

§. 3.

Za službo poverjevaljsko je sposoben samo tisti, kateri ni po zakonu izključen od tega, da sme biti voljen za uda občinskega odbora, kateri ima nadalje v ozemlju, na katero se ima raztezati njegovo uradno delovanje, svoje redno domovališče, in od katerega je po njegovih lastnostih in razmerah pričakovati zanesljivo in namenu vstrečno izpolnjevanje njegove naloge.

§. 4.

Postavljati poverjevalce pristoji predsedniku višje deželne sodnije.

Zoper odločbo predsednika više deželne sodnije, s katero se odreka postavitve kakega poverjevalca, se sme občinski odbor pritožiti do pravosodnega ministra. Pritožbo je podati pri okrajni sodnji v 14 dneh po vročbi dotičnega odločila.

§. 5.

Poverjevalec je dolžan, rabiti uradni pečat, kateri mora obsegati avstrijskega orla, ime in priimek poverjevalca, njegovo uradno lastnost in ime njegovega domovališča.

§. 6.

Pred nastopom urada mora priseči poverjemalec prisego po nastopni obliki:

„Jaz prisegam, biti cesarju zvest in pokoren, neprelomno izpolnjevati državne osnovne zakone in opravljati svojo službo kot poverjemalec v stvareh zemljiške knjige po predpisu zakonov natančno in vestno, tako mi Bog pomaga!“

Zaprisežbo opravlja predsednik zborne sodnije prve stopinje. Ta sme naročiti opravo zaprisežbe dotičnemu okrajnemu sodniku.

§. 7.

Predsednik zborne sodnije prve stopinje določi dan, katerega se prične delovanje poverjevalca.

§. 8.

Poverjemalec sme pristnost podpisa poveriti samo v svojem uradnem okolišu in samo tedaj, kadar mu je stranka, za katere podpis gre, osebno znana ali mu njeno istost potrjena dve zanesljivi priči, in ako stranka svojeručno podpiše listino vpricho njega ali ako prizna pred njem na listini stoječi podpis za svojega.

Ali se je pristnost podpisa vgotovila na ta ali na oni način, mora poverjemalec izrečno povedati v pristavku o pristnosti listine, nadalje mora on pristaviti dan in kraj uradnega dejanja s svojim uradnim podpisom in uradnim pečatom vred. Tudi je k pristavku pridejati pravilno številko, pod katero je uradno dejanje vpisano v poverilnem registru, ki ga on mora pisati, ter postaviti na videž znesek pobrane poverilne pristojbine (§. 10., odstavek 1. in 2.).

§. 9.

V stvareh, pri katerih je vdeležen poverjemalec sam, ne sme on, ker bi sicer njegova posvedočba bila nična, opravljati nobenega poverjevanja podpisov.

Tudi je poverjemalecu prepovedano, poverjevati podpise, ako je v listino vzprejeta kaka odredba na korist njegovi zakonski ženi, njegovim roditeljem, otrokom ali bratom ali sestram, bratom ali sestram njegove zakonske žene, zakonskim družetom njegovih otrok ali njih bratom ali sestram.

§. 10.

Poverjemalecu mora stranka za poveritev takega podpisa praviloma plačati pristojbino. Natančneje ustanovi pravosodni minister tako, da stroški za poveritev podpisa po poverjemalecu ne presežejo sodne poveritve.

Kadar je na kaki listini poveriti podpise dveh ali več ob enem k poverjemalecu prihajajočih oseb, tedaj znaša poverilna pristojbina za drugi in vsaki nadaljni podpis polovico pristojbine, ki se ustanovi po odstavku 1.

Poveritve, katere opravi poverjemalec, so zavazane kolkovni pristojbini, ki jo je plačati za enakovrstne poveritve po beležniku.

V stvareh, v katerih ne gre za vrednosti nad 100 gl. in katere se po zmislu zakona z dne 5. junija 1890. l. (drž. zak. št. 109) pokažejo kot malotne zemljiškoknjižne stvari, odpade plačilo vsakoršne poverilne in kolkovne pristojbine.

§. 11.

Poverjemalec oskrbuje, izvrševaje svojo službo, posle pravosodne uprave ter je pod nadzorom okrajne sodnije, v katere okolišu ima svoje redno domovališče (§. 3.), in pod disciplinarno oblastjo predsednika zborne sodnije prve stopinje.

Ta ima oblast, obsoditi poverjevalca zastran nerednosti v globe do 100 goldinarjev na korist uboškega zaklada v poverjemalecjem domovališču, odrediti, ako treba, njegovo začasno odstavbo od službe, in če bi se pokazalo, da poverjemalec nima sposobnosti za službo, in pa če bi se dokazalo, da ne zasluži zaupanja, njegov odpust iz službe.

Zoper odredbe predsednika zborne sodnije prve stopinje se sme poverjemalec pritožiti na predsednika više deželne sodnije.

Pritožbo je predati pri okrajni sodnji v 14 dneh po vročbi dotičnega odredila.

Pritožbe zoper začasno odstavbo od službe nimajo odložive moči.

Na nadaljevanje disciplinarne preiskave, pričete zoper poverjatelja, nič ne vpliva, ako se sam prostovoljno odpove službi.

§. 12.

Deželnemu zakonarstvu se pridružuje, določiti, ali in v koliko morajo za škodo, katera se provzroči v izvrševanju uradnega delovanja poverjateljevega po njegovi krivdi, biti odgovorne dotične občine ali dežela.

§. 13.

Uradna dejanja, potrebna za postavitve, nadzor in odpust poverjatelja, so prosta kolkov in pristojbin. Ta prostost se raztega tudi na vse vloge in priloge, zapisnike in izdatke, ki so določeni temu namenu, in pa na poverilni register.

Člen XI.

Pogodbe in izjave o pridobitvi, prenosu, omejitvi ali razveljavi stvarnih pravic do nepremičnin se morajo na ustno zaprosilo strank pri zemljiškoknjižni sodnji v obliki zapisnika po sodniškem uradniku, privzemši k temu zapriseženega tajnika, zapisati brezplačno, ako se namerja takojšnja vknjižba take zapisniške listine.

Zapis listine oskrbujoči uradnik se mora, če mu nastopajoče stranke niso znane osebno, zastran vgotovitve istosti oseb ravnati po zakonitih predpisih, veljajočih o sodni poveritvi podpisov.

Prošnja za dovolitev zemljiškoknjižnega uradnega dejanja, pogojenega z listino, se sme celo pri zbornih sodnijah podati tudi v zapisniku o zapisu listin.

Sodnijski predstojnik sme zastran zapisa listin naprej ustanoviti določene dni, katere je dati na znanje z nabitkom na sodišču in z razglasom v občinah sodnega okraja.

Člen XII.

Zapis listine pri sodnji je odreči, ako se pokaže osnovana sumnja, da sklepajo stranke do-

tično opravilo samo na videž, da se izógnejo zakonu ali da brezpravno oškodujejo koga drugega.

Člen XIII.

Zapisnik o zapisu listine je, ko se je na njega podstavi opravil dotični vpis v zemljiški knjigi, s potrdilom opravljenega vpisa shraniti pri sodnji po §. 105. občnega zemljiškoknjižnega zakona z dne 25. julija 1871. l. (drž. zak. št. 95).

Člen XIV.

V kolikor bi bilo v mandatnem postopanju listino, katera je bila po členu XI. tega zakona zapisana pri sodnji, donesti v izvirniku, se nadomesti izvirnik s poverjenim prepisom dotičnega zapisnika. Sicer je strankam pri tem, ako je pravdna sodnja ob enem zemljiškoknjižna sodnja, pri kateri se hrani izvirna listina (člen XIII.), dovoljeno, sklicovati se samo na to listino, in sodnik se mora potem ozirati na njo uradoma; zakonita dolžnost, donesti prepis listine za nasprotno stranko, pak ostane neizpremenjena.

Člen XV.

Vpisom prenosov zastavne pravice, ki se v zemljiških knjigah opravijo v prvih desetih letih po pričetku veljavnosti tega zakona, se dodeljuje pristojbinska prostost, ako jih ni že po veljajočih pristojbinskih predpisih opraviti pristojbine prosto.

Pri zemljiškoknjižnih prenosih zastavnih pravic, katere se vkupno drže več, v raznih katastrskih občinah ležečih nepremičnin, neha ta pristojbinska prostost še le s pretekom desetih let potem, ko je ta zakon stopil v veljavnost v vseh v pošteve prihajajočih katastrskih občinah.

Člen XVI.

Določila zakona z dne 30. marca 1879. l. (drž. zak. št. 50) o delitvi poslopij po gmotnih (materijalnih) deležih, se razširjajo na okoliše deželne sodnije v Inspruku in okrožne sodnije v Bolcaru brez okolišev okrajnih sodnij v Ampezzu in Buchensteinu.

Člen XVII.

Da se odpravijo nezakoniti vpisi, se uka-

§. 1.

Viša deželna sodnija mora, ako izve, da se je opravil v zemljiško knjigo vpis, kateri po veljajočem zakonu sploh ne more po svojem predmetu in vsebini biti zemljiškoknjižni vpis, uradoma razsoditi, naj se izbriše ta vpis. K takim nezakonitim vpisom spada zlasti zakonu nasprotujoča delitev poslopij po gmotnih deležih.

Ako so se na podstavi nezakonitega vpisa vpisale zemljiškoknjižne pravice za tretje osebe, je razsoditi, naj se izbrišejo.

§. 2.

Pred razsodbo mora zemljiškoknjižna sodnija natančno pozvedeti, kako je s stvarjo, in je zaslišati vdeležene stranke, če treba, tudi vdeležena upravna oblastva. Pri tem je postopati po načelih postopanja v nespornih pravnih stvareh ter je delovati na to, da se z lepa poravnajo nasprotujoče si zasebne koristi.

Razsodba se sklepa v pomnoženem odseku (senatu) višje deželne sodnije.

Zoper razsodbo, da je izbrisati vpis, pristoji deležnikom (in velikemu državnemu pravdniku) rekurz na najvišjo sodnijo.

Razsodbo je, ko zadobi pravno moč, izvršiti.

§. 3.

Pričetek postopanja je zabeležiti v zemljiški knjigi. Ta zabeležba ima to moč, da se z zemljiškoknjižnimi vpisi, opravljenimi izza nje, ne osnuje pravica na začasno zaslišbo ali pravica do rekurza.

Ko se pravnomočno dokonča pričeto postopanje, je izbrisati zabeležek.

§. 4.

Glede vročeb in rekurza veljajo določila občnega zemljiškoknjižnega zakona.

§. 5.

Vloge, zapisniki, priloge in uradni izdatki, potrebni v tem postopanju, so prosti kolkov in pristojbin, v kolikor so določeni za izvršitev tega postopanja.

Člen XVIII.

Ta zakon stopi, izvemši člen IX., v posameznih katastrskih občinah v veljavnost s tistim dnevom, katerega se prične voditi dotična zemljiška knjiga. Veljavnost člena IX. se pričinja z dnevom, katerega se zakon razglasi.

Člen XIX.

Izvršiti ta zakon je naročeno Mojima ministroma za pravosodje in finance.

V Cap Martinu, dne 17. marca 1897.

Franc Jožef s. r.

Badeni s. r.

Biliński s. r.

Gleispach s. r.

78.

**Ukaz finančnega ministrstva
v porazumu z drugimi vdeleženiimi
osrednjimi oblastvi z dne 17. marca
1897. l.**

o zaračunjanju povračila voznih stroškov pri skupnih komisijskih potovanjih državnih uradnikov.

Ob dovoljevanju povračila voznih stroškov vsled komisij in službenih potovanj, katera opravi več državnih uradnikov vkupe, je v bodoče ravnati po teh-le načelih:

§. 1.

Pri skupnih potovanjih, ki se vršé po železnici ali z ladjo parnico, je vsakemu uradniku, kateri se vdeleži takega potovanja, poseben zaračun tarifi vstrežajočih voznih pristojbin za vožnje od kolodvorov ali na kolodvore, oziroma pristajališča, dopuščen tedaj, kadar šteje uradni, oziroma komisijski kraj vsaj 50.000 prebivavcev.

§. 2.

V manjših krajih je pri vožnjah, omenjenih v §. 1., ne gledé na primere, v katerih je že z ozirom na število vkupe potujočih uradnikov, po zmislu §. 7. v ministrskem ukazu z dne 3. julija 1854. l. (drž. zak. št. 169) dopuščeno, zaračunati več kakor

en voz, dovoliti pristojbino za več kakor en voz samo tedaj, kadar se popotni pratež z ozirom na njegov obseg, kateri pak mora biti osnovan v službenih ali drugačnih razmerah, ki jih je obrazložiti v potnem partikulariju, ni mogel spraviti v enem vozu.

Toda tudi v takih primerih je dopuščeno zaračuniti samo toliko voz, kolikor jih je res potreba, da se spravi v njih tudi popotni pratež.

§. 3.

Pri skupnih potovanjih, ki se vrše na javnih cestah, je, zmislooma uporabljaje določila §. 2., do-

puščen zaračun več kakor enega voza, oziroma več kakor enokratni zaračun polnih poštnih pristojbin po meri popotnega prateža, katerega je potreba voziti sabo.

§. 4.

Povračilo za vkupe rabljen voz mora v primerih, povedanih v §. 2. in 3., vselej zaračuniti po činu starejši uradnik, in to s tistim zneskom, ki pri-
stoji službeni vrsti, na kateri je on.

Biliński s. r.

